

Dno KESH: 33/2014

167 § VALTIONOSUUSUUDISTUS 2015, LAUSUNTO

Khall § 167/31.3.2014 Selvitysmies Arno Miettisen alustava ehdotus uudesta valtionosuusjärjestelmästä kuntakohtaisine koelaskelmineen julkistettiin 12.12.2013. Kuuma-kunnat laativat yhteistyössä ensimmäiset kommentit Valtiovarainministeriön kysymyksiin tammikuussa 2014. Kunnanhallitus käsitteli asiaa kokouksessaan 20.1.2014.

Selvitysmies on laatinut kuntien alustavien kommenttien jälkeen luonnoksen hallituksen esitykseksi, jonka mukaisesti hän ehdottaa valtionosuusjärjestelmää uudistettavaksi 1.1.2015 alkaen. Valtiovarainministeriö pyytää kuntien lausuntoa lakiesityksestä viimeistään 4.4.2014 mennessä.

Hallituksen esitys annetaan eduskunnalle kevätistuntokaudella 2014 ja uuden lainsäädännön siirtymäaika on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2015 alusta. Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmän linjaus on, että uudistukseen sovelletaan vähintään viiden vuoden siirtymäaikaa, jonka tarkoitus on tasoittaa muutosta. Ensimmäisinä vuosina kuntakohtainen muutos olisi korkeintaan 50 euroa asukasta kohti.

Esitysluonnoksen tavoitteena on yksinkertaistaa valtionosuuksien laskentamallia, vähentää kriteereitä sekä poistaa päällekkäisyyksiä; jatkossa peruspalveluissa olisi 8 kriteeriä ja 3 lisäosaa (nyt 48 kriteeriä + 3 lisäosaa). Ehdotetussa mallissa sairastavuuden painoarvo on 24 % (nyt 9,5 %), ikärakenteen 70,4 % (82,4 %) ja muiden tekijöiden 5,6 % (8,1 %). Valtionosuuksien laskemisessa käytettävät ikäluokkien painokertoimet ja sairastavuustiedot perustuvat THL:n ja VATTin selvityksiin. THL:n laskelmien mukaan sairastavuuden painoarvon tulisi olla noin kaksinkertainen esityksen mukaiseen tasoon nähden. Painopistettä siirretään kustannusten tasauksesta tulojen tasaukseen.

Lakiesityksen oheisaineistona kunnille on toimitettu uuden järjestelmän mukaiset kuntakohtaiset valtionosuuslaskelmat, jotka on päivitetty vuoden 2014 valtionosuusmäärien tasolle. Uudistuksen seurauksena Tuusulan valtionosuuksien yhteismäärä kasvaisi noin 1,2 milj. eurolla eli 32 euroa asukasta kohden vanhaan järjestelmään verrattuna. Keski-Uudenmaan liitoselvityksen kunnista valtionosuudet kasvaisivat kuudessa kunnassa (vaihteluväli 7 - 155 euroa/asukas) ja alenevat kahdessa kunnassa (Sipoo, Hyvinkää). Kuntakohtaiset laskelmat ovat suuntaa antavia, sillä jatkossa laskennan pohjina käytetään aina uusimpia, saatavilla olevia tunnuslukuja.

Merkillepantavaa on, että valtionosuuksia leikataan jo tehdyillä päätöksillä vuoteen 2017 asti. Tuusulan vähennys vuoteen 2017 mennessä nousee noin 5 milj. euroon/vuosi.

Lisätiedot: Markku Vehmas, p. 040 314 3060

Liite nro 167

Ehdotus
Kj

Kunnanhallitus päättää

— todeta lausuntonaan seuraavaa:

Valtionosuusuudistuksen tavoitteet ovat oikeansuuntaiset, vaikka niiden toteuttamisesta on osin jouduttu tinkimään. On tärkeää, että valtionosuusjärjestelmän uudistamista jatketaan ja että jatkotyö perustuu tutkimukseen eri kriteerien kunnille aiheuttamista kustannuksista.

Valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistus on tarpeellinen. Nykyjärjestelmä on vanhentunut eikä toimi oikeudenmukaisesti

Tuusula huomauttaa, että uudistuksesta huolimatta myös jatkossa suurimmat valtionosuudet suuntautuvat muualle kuin kasvuseuduille

Käytettyjen kriteerien sekä ikärakenteessa että sairastavuudessa tulee perustua tosiasiallisiin kustannuksiin

Ikärakenteen sisällä on perusteltua kasvattaa lasten painoarvoa, sillä lasten palveluiden järjestäminen edellyttää kasvukunnissa käyttömenojen lisäksi myös huomattavia investointeja

Uudet kriteerit ovat onnistuneita; työpaikkaomavaraisuus kannustaa aktiiviseen omaan elinkeinopolitiikkaan ja vieraskielisten osuus voi ratkaista maahanmuuttajien integrointiin liittyviä kustannustenjakoon ongelmia. Työttömyyskriteeri ei saa tarkoittaa uusia velvoitteiden kunnan vastuisiin työttömistä

Kustannusten tasaus vuosittain neljän vuoden sijaan on kannattava ja parantaa talouden ennustettavuutta

Porrastettu siirtymäaika on tarpeellinen, mutta voisi olla vähemmän kuin viisi vuotta.

Lisäksi kunnanhallitus

— päättää tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta välittömästi kokouksessa.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

ote
valtiovarainministeriö

Otteen tarkastetusta pöytäkirjasta oikeaksi todistaa

Tuusulassa 2.4.2014

pöytäkirjanpitäjä

Tuula Hyttinen